

Jaarverslag Leerplicht 2017-2018

**IN DE MAATSCHAPPIJ HEEFT IEDER KIND RECHT OP
ONDERWIJS EN VERDIENT EEN GELIJKE KANS!**

Sector Samenleving
Afdeling voorzieningen
Tessa Vorstenbosch
leerplichtambtenaar

Jaarverslag leerplicht schooljaar 2016/2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. INLEIDING	2
2. LEERPLICHT EN WETTELIJK KADER	3
2.1. Doel en inhoud van de leerplichtwet	3
2.2. Doelgroepen	3
2.3. Handhaving	3
2.4. Beleid	3
3. UITVOERING LEERPLICHTTAKEN	4
3.1. Formatie	4
3.2. Leerplichtadministratie	4
3.3. Verzuimloket	4
4. LEER- EN KWALIFICATIEPLICHTIGEN	5
5. ABSOLUUT EN RELATIEF VERZUIM	5
5.1. Absoluut verzuim	5
5.2. Relatief verzuim	5
5.2.1 Signaal verzuim	6
5.2.2 Luxe verzuim	6
5.2.3 Verzuim op het MBO	6
5.3. Proces-verbaal	6
5.4. Preventieve zorgmeldingen	6
6. VERVANGENDE LEERPLICHT EN VRIJSTELLINGEN	7
7. OVERIGE INFORMATIE	8
7.1. Werkgroep uitvoering leerplicht Zuid-Hollandse Eilanden (WUL-ZHE)	8
7.2. No-show actie	8
7.3. Thuiszitters	8
7.4. Geschillencommissie Passend Onderwijs	9
7.5. Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)	9
7.5. Speerpunten 2018-2019	9
AFKORTINGEN:	10

1. INLEIDING

Op grond van artikel 25 lid 1 van de Leerplichtwet 1969 brengen burgemeester en wethouders jaarlijks verslag uit aan de raad over het gevoerde leerplichtbeleid in het afgelopen schooljaar. Het toezicht op de naleving van deze wet is opgedragen aan burgemeester en wethouders. Het College stelt het jaarverslag vast.

In dit jaarverslag leest u op welke wijze de gemeente Brielle uitvoering geeft aan haar taak toe te zien op de leerplichtwet 1969.

De leerplichtwet 1969 biedt het kader voor de bewaking en bescherming van het recht op onderwijs.

Het huidige leerplichtbeleid is veel meer dan vaststellen welke kinderen en jongeren leerplichtig zijn, het controleren of zij daadwerkelijk naar school gaan en het geven van een waarschuwing of boete wanneer dit niet het geval is. Bij de uitvoering van de leerplichttaak wordt toegewerkt naar een sluitende aanpak, waarin verschillende organisaties, betrokken bij de zorg rond leerlingen in samenhang met elkaar samenwerken.

De uitvoering van de leerplichttaak is niet uitsluitend een controlerende taak, maar heeft ook een preventieve en zorgmaatschappelijke taak.

In de hierna vermelde overzichten vindt u een uitsplitsing.

2. LEERPLICHT EN WETTELIJK KADER

2.1. Doel en inhoud van de leerplichtwet

Leerplicht hangt heel nauw samen met leerrecht, ofwel het recht op onderwijs. Overal ter wereld wordt dit recht als een groot goed beschouwd. Veel landen hechten er zelfs zoveel waarde aan, dat ze de jeugd via een wet verplichten om naar school te gaan. Nederland is één van die landen. In ons land staan de rechten en plichten van ouders/voogden en/of feitelijke verzorgers, leerlingen en schooldirecteuren precies aangegeven in de Leerplichtwet 1969. Deze wet is, kortweg gezegd, een rechtsmiddel waarmee gewaarborgd wordt dat alle jongeren in Nederland aan het onderwijs kunnen en zullen deelnemen.

Het doel van de leerplichtwet is dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden, die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven. Een afgeronde schoolopleiding is daarvoor een eerste vereiste.

2.2. Doelgroepen

- Volledig leerplichtigen van 5 tot en met 16 jaar;
- Kwalificatieplichtigen van 16 tot 18 jaar, tenzij al in het bezit zijn van een startkwalificatie;
- Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) groep: een jongere van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie die niet op een school of opleiding ingeschreven staan
(Deze jongeren vallen onder de wet RMC en worden doorverwezen naar het Steunpunt Onderwijs Zuid-Hollandse eilanden) en
- Voortijdig schoolverlaters (VSV): alle jongeren (volledig leerplichtigen, kwalificatieplichtigen en RMC doelgroep) die van school gaan zonder een startkwalificatie

Een startkwalificatie is een diploma Havo, VWO, MBO niveau 2 of hoger.

2.3. Handhaving

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het college van burgemeester en Wethouders. Het college heeft deze taak gemandateerd aan de leerplichtambtenaar.

Daarnaast heeft de leerplichtambtenaar rechtstreeks door de wet toegekende bevoegdheden (attributie). De leerplichtambtenaar is tevens buitengewoon opsporingsambtenaar, dus bevoegd verbaliserend op te treden.

Het door de leerplichtambtenaar uitgevoerde toezicht heeft, zoals de toelichting van de leerplichtwet voorschrijft, meer het karakter van maatschappelijke zorg dan van justitieel optreden. Naast de uitvoerende taak is ook preventie een belangrijk onderdeel.

2.4. Beleid

Het beleid in de gemeente Brielle heeft tot doel het verbeteren van de onderwijskansen van jongeren. Dit beleid is er op gericht om jongeren zo lang mogelijk binnen het onderwijs te houden teneinde een goede positie op de arbeidsmarkt te kunnen verwerven.

Het gaat vooral om het verminderen en voorkomen van het schoolverzuim, het handhaven van de leerplicht en het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten. Hierbij gaat het vaak om maatwerk. Bij overtreding wordt, indien wenselijk, proces-verbaal opgemaakt.

Bij de uitvoering van de leerplichttaak wordt vooral toegewerkt naar een sluitende aanpak, waarin verschillende organisaties, betrokken bij de zorg rond leerlingen in samenhang met elkaar samenwerken.

3. UITVOERING LEERPLICHTTAKEN

3.1. Formatie

In de gemeente Brielle omvat de functie van leerplichtambtenaar 0,52 fte met als taken leerplicht, inclusief kwalificatieplicht en de leerplichtadministratie (administratie is per 1 januari 2012 gedeeltelijk vervallen).

Per 1 juli 2015 is de leerplichtambtenaar van Brielle, in het kader van de voorgenomen samenwerking, via een "detacheringsovereenkomst", binnen deze fte, tevens de leerplichttaken van de gemeente Westvoorne gaan uitvoeren. Zij verricht 8 uur in de week haar werkzaamheden in het gemeentehuis van Westvoorne de overige 12 uur in Brielle.

Na 1 september 2017 heeft er een wisseling van leerplichtambtenaar plaats gevonden, in die tijd is de functie ook uitgebreid met 0,17 fte naar totaal 0,69 fte.

3.2. Leerplichtadministratie

De gemeente is verplicht een leerlingenadministratie bij te houden met basisgegevens over alle leerplichtigen, waardoor er controle is op absoluut verzuim (artikel 19 Leerplichtwet 1969 en artikel 3 Leerplichtregeling 1995).

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst regionalisering leerplicht en VSV, voert de gemeente Nissewaard de (gedeeltelijk) administratieve taken uit voor de gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne. Brielle heeft hiervoor 0,2 FTE per week ingekocht.

Deze gemeenten maken gezamenlijk gebruik van de leerplicht basis administratie (LBA) van Pronexus.

3.3. Verzuimloket

Spijbelen leerlingen in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs of het middelbaar beroeps-onderwijs? Dan zijn scholen wettelijk verplicht dit te melden bij het verzuimloket van de Dienst Uitvoering Onderwijs. De schoolleiding maakt een melding zodra een leerling totaal 16 uren les- of praktijktijd in 4 opeenvolgende lesweken afwezig was.

Het digitaal aanleveren van verzuimmeldingen leidt tot een lastenvermindering voor gemeenten en scholen. Zo krijgen gemeenten alle verzuimmeldingen gestandaardiseerd via één centrale plek aangeleverd, in plaats van diverse kanalen, en hebben ook scholen één locatie om een verzuimmelding in te voeren in plaats van aanlevering via diverse kanalen bij verschillende gemeenten. Naast de lastenvermindering zorgt de aansluiting op het Verzuimregister óók voor betrouwbare verzuimcijfers. Zo kunnen onder andere de samenwerkingsverbanden de cijfers gemakkelijk inzien met als doel het voorkomen en terugdringen van leerlingen die langdurig verzuimen.

Actiepunt 2019: Vanuit de gemeente zal nadrukkelijk gestuurd worden op een digitale melding via het Verzuimregister. Bij een telefonische verzuimmelding door de school, moet de gemeente dus nadrukkelijk verzoeken de melding te registreren in het Verzuimregister. Alleen op deze manier werken we gezamenlijk aan lastenvermindering én betrouwbare cijfers. Voorheen gingen de meldingen niet digitaal, maar werden ze veel al mondeling of handmatig gedaan, waardoor het soms niet altijd even inzichtelijk/kloppend was.

4. LEER- EN KWALIFICATIEPLICHTIGEN

Om de gegevens in de volgende hoofdstukken te kunnen duiden over verzuim en vervangende leerplicht en vrijstellingen worden in onderstaande tabel de gegevens over het aantal leer-en kwalificatieplichtigen in de gemeente Brielle weergegeven.

Totaal aantal leerlingen in de Gemeente Brielle::

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
leerplichtigen	1985	1933	1859
kwalificatieplichtigen	346	331	373

Bovenstaande cijfers zijn gegenereerd uit het leerplichtprogramma LBA.

5. ABSOLUUT EN RELATIEF VERZUIM

5.1. Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut schoolverzuim als een leerplichtige- of kwalificatieplichtige jongere niet staat ingeschreven bij een school of instelling. Dit type verzuim kan kort duren. Bijvoorbeeld bij het te laat regelen van een andere school. Er kan ook sprake zijn van langdurig, voortdurend verzuim.

Dit schooljaar zijn er geen absoluut schoolverzuim gevallen geregistreerd.

5.2. Relatief verzuim

Van relatief verzuim is sprake als de leerplichtige leerling wel op een school of instelling staat ingeschreven maar deze niet of niet regelmatig bezoekt. Het hoofd van de school moet onverwijld kennis geven als een leerling zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt van in totaal 16 uren in een periode van vier opeenvolgende lesweken. De ouders of verzorgers, maar ook leerplichtige leerlingen zelf vanaf 12 jaar, kunnen voor dit verzuim verantwoordelijk worden gesteld. Bij onderstaande cijfers gaat het om unieke leerlingen waarbij ook geen sprake is van recidive.

Onderwijssoort	Verzuim				Waarvan luxe			Proces-verbaal		
	meldingen				meldingen				-	
Schooljaar:	2015-2016	2016-2017	2017-2018		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2015-2016	2016-2017	2017-2018
basisonderwijs	8	11	0		3	-	-	1	-	-
voortgezet onderwijs	22	36	17		1	1	-	2	-	-
(voortgezet)speciaal onderwijs	3	2	1		-	-	-	-	-	-
MBO	19	14	14		-	-	-	-	1	1
Totaal	52	63	32		4	1	-	3	1	1

5.2.1 Signaal verzuim

Signaalverzuim wordt zo genoemd omdat er achter verzuim allerlei problemen schuil kunnen gaan. Bijvoorbeeld psycho- en/of sociaal emotionele problemen of een moeilijke gezinssituatie.

Signaalverzuim vraagt vaak om een gerichte, intensieve aanpak waarbij er samengewerkt wordt met alle betrokkenen en eventueel andere instanties ingeschakeld worden.

Omdat het LBA geen proces "signaal verzuim" kent, worden hiervoor een "preventief" proces aangemaakt. Zie voor de totalen onderwerp **5.4**

5.2.2 Luxe verzuim

Luxe verzuim ontstaat wanneer ouders hun kind ongeoorloofd meenemen op vakantie buiten de schoolvakantie of hun kind ongeoorloofd laten verzuimen voor een omstandigheid zonder dat de directeur of leerplichtambtenaar hiervoor toestemming heeft verleend.

In de Wet wordt specifiek gemeld dat extra vakantieverlof geen betrekking kan hebben op de eerste twee weken na de zomervakantie.

5.2.3 Verzuim op het MBO

Op de MBO's is het ongeoorloofd schoolverzuim oftewel spijbelen, een groot probleem. Sinds enige jaren is er een regionale aanpak van verzuim in de regio Rijnmond waarbij afspraken gemaakt zijn dat MBO's ongeoorloofd verzuim melden en er altijd opvolging aan deze melding gegeven wordt. Dit geldt voor meldingen van zowel leerlingen die onder de leerplicht – kwalificatieplicht vallen, als jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie. De verzuimmeldingen van jongeren tot 18 jaar worden door de leerplichtambtenaar opgepakt, terwijl het Steunpunt Onderwijs ZHE de meldingen van jongeren van 18 jaar en ouder behandelt.

5.3 Proces-verbaal

De leerplichtambtenaar controleert of ouders en jongeren de leerplicht naleven. In eerste instantie zoekt de leerplichtambtenaar, eventueel in samenhang met andere instanties, samen met de school, ouders en jongere naar een oplossing bij problemen met het schoolbezoek. Blijft desondanks de jongere spijbelen of wordt niet ingeschreven op een school / onderwijsinstelling, kan een proces-verbaal opgemaakt worden of een HALT-verwijzing opgelegd worden aan de jongeren in het overleg met het Openbaar Ministerie. Een proces verbaal kan opgemaakt worden tegen de ouders en/of aan de jongeren. Positief hier in te noemen is dat, in het afgelopen schooljaar er slechts 1 situatie is opgetreden waarin een proces verbaal is opgemaakt. Dit is hetzelfde als vorig jaar, en dus een voortzetting van de daling ten opzichte van 2015-2016.

5.4 Preventieve zorgmeldingen.

Scholen melden steeds vaker leerlingen die dusdanige problemen hebben dat verzuim nog niet aan de orde is, maar wel verwacht wordt. Interventie kan dan gewenst zijn zodat een hulpverlenings-traject opgestart kan worden. Ook wordt de hulp van de leerplichtambtenaar ingeroepen door ouders die een conflict met de school van hun kind(eren) hebben. Hoewel dit niet altijd een leerplichtzaak hoeft te zijn, treedt de leerplichtambtenaar in voorkomende gevallen bemiddelend op.

6. VERVANGENDE LEERPlicht EN VRIJSTELLINGEN

In principe moet elk leerplichtig / kwalificatieplichtig kind naar een school/instelling. Toch wordt een leerling in een aantal situaties vrijgesteld van de inschrijvingsplicht of de plicht van geregeld schoolbezoek.

Het is op grond van de leerplichtwet en het gemeentelijk mandaatstatuut, aan de leerplichtambtenaar te bepalen of een verzoek om vrijstelling gegrond is. Er zijn verschillende vrijstellingsmogelijkheden, o.a:

- *Artikel 5, sub a; Ongeschiktheid*
Wanneer een jongere vanwege een lichamelijke- of verstandelijke handicap geen onderwijs kan volgen, is een beroep op vrijstelling op de inschrijvingsplicht mogelijk volgens artikel 5 sub a.
- *Artikel 5, sub b; Richtingsbedenking*
Wanneer tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen onderscheidenlijk instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen zijn, kan beroep gedaan worden op artikel 5, sub b.
- *Artikel 5, sub c; Schoolbezoek buitenland*
Wanneer een jongere als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland staat ingeschreven en deze geregeld bezoekt, kan beroep gedaan worden op een vrijstelling.
- *Artikel 5a; Trekkend bestaan*
Als een jongere zijn/haar ouders (of verzorgers) volgt in een trekkend bestaan kan er, onder bepaalde voorwaarde, beroep gedaan worden op deze vrijstelling.
- *Artikel 14; Andere gewichtige omstandigheden*
In bepaalde situaties kan verlof aangevraagd worden op basis van andere gewichtige situaties. Dit zijn situaties die buiten de wil of invloedssfeer van de ouders en/of leerling liggen. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld verhuizing, huwelijk, jubileum of overlijden. Het hoofd van een school/instelling neemt een besluit over een verlofaanvraag voor ten hoogste 10 schooldagen binnen één schooljaar. Als dit aantal wordt overschreden behandelt de leerplichtambtenaar de verlofaanvraag. Dit is een wettelijke bevoegdheid (attributie). Ook wordt artikel 14 gebruikt om jongeren die gedurende een schooljaar om wat voor reden dan ook uitvallen vrijstelling te verlenen, met als voorwaarden een andere dagbesteding en een inschrijving op een school voor het volgend schooljaar
- *Artikel 15; Volgen van ander onderwijs*
Vrijstelling op basis van dit artikel is mogelijk wanneer aangetoond wordt dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

In onderstaande tabel is aangegeven welke vormen van vervangende leerplicht en vrijstellingen in het afgelopen schooljaar zijn toegekend (in de tabel staan alleen de vrijstelling die aan de orde waren).

Onderwijssoort	5 sub a		art 15		totaal	
	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
Basisonderwijs	-	-	-	-	-	-
Voortgezet onderwijs	-	-	1	1	1	1
Speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-
MBO	-	1	-	-	-	1
Geen onderwijs	2	2	-	-	2	2

7. OVERIGE INFORMATIE

7.1 Werkgroep uitvoering leerplicht Zuid-Hollandse Eilanden (WUL-ZHE)

In regionaal verband werken de leerplichtambtenaren van de gemeenten op de eilanden Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee intensief samen. Dit krijgt onder andere vorm in een regionaal overleg, de Wul-ZHE, waarin eens per zes-acht weken leerplicht(beleids)zaken worden besproken en zaken worden afgestemd. Er wordt gewerkt vanuit gezamenlijk gedeelde uitgangspunten.

Eén van de belangrijkste uitgangspunten is "de jongere staat centraal". Duidelijke werkafspraken (hoe wordt omgegaan met verschillende vormen van verzuim) zijn noodzakelijk zodat alle leerlingen, ongeacht hun woonplaats, op dezelfde manier worden behandeld.

7.2 No-show actie

Het is belangrijk dat leerlingen die verwacht worden op een MBO opleiding ook daadwerkelijk starten aan het begin van het nieuwe schooljaar. Jaarlijks wordt dan ook de No-Show Actie uitgevoerd. Het doel is te voorkomen dat jongeren zonder startkwalificatie de school verlaten. Tijdens deze actie wordt bij de start van het schooljaar geïnventariseerd wie de No-Showers zijn om ze vervolgens op te sporen en ze vóór 1 oktober op een opleiding te plaatsen. De No-Show Actie wordt door de leerplichtambtenaren van de regio ZHE en de medewerkers van het Steunpunt Onderwijs ZHE uitgevoerd. Zij bezoeken het Albeda, het Zadkine en de vakscholen in de regio ZHE. Alle MBO-locaties in de regio ZHE zijn bezocht.

7.3 Thuiszitters

Door de invoering van het Passend onderwijs zijn de Samenwerkingsverbanden van het Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs verantwoordelijk geworden voor de thuiszitters. Dit betekent dat alle thuiszitters door de scholen moeten worden gemeld bij het Samenwerkingsverband.

Aangezien ook leerplicht zich bezig houdt met de thuiszitters zijn, om te voorkomen dat langs elkaar heen wordt gewerkt, nadere afspraken gemaakt.

Dit houdt in dat de leerplichtambtenaar nauw samenwerkt met de samenwerkingsverbanden.

Hierdoor is er meer zicht in het aantal thuiszitters en wordt snel gehandeld.

7.4. Geschillencommissie Passend Onderwijs

Met de ingang van het Passend Onderwijs is de Geschillencommissie Passend Onderwijs in het leven geroepen. Deze commissie kan worden ingezet bij geschillen tussen ouders en scholen bij o.a. toelating en verwijdering, zowel voor scholen voor primair onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. In het afgelopen schooljaar is niet gevraagd om bemiddeling van deze geschillencommissie.

7.5. Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Bij de aanpak van schoolverzuim is het belangrijk dat snel stappen worden gezet om (langdurige) schooluitval te voorkomen. Een eenduidige aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase helpt daarbij. Daarom hebben Halt, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en Ingrado de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld.

De MAS beschrijft in een stappenplan vier routes bij meldingen van ongeoorloofd verzuim: vrijwillige jeugdhulp, HALT-straf, dwang in civielrechtelijk of dwang in strafrechtelijk kader. Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp voorop. Vanaf de zomer 2018 gaat INGRADO aan het werk om van de MAS een nog preventievere werkwijze te maken. Dit doen ze door aandacht te besteden aan ziekteverzuim. Hierover is onder andere contact met het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ). Ook gaan de onderwijsraden en Ouders en Onderwijs betrokken worden bij de MAS.

7.6. Speerpunten 2018-2019

1. In 3.3. hebben wij reeds aangegeven dat het van belang is dat de gemeente stuurt op op de digitale melding in het Verzuimregister, om zodoende gezamenlijk aan lastenvermindering en betrouwbare cijfers te werken. Bij elke telefonische verzuimmelding zal de gemeente verzoeken de melding in het Verzuimregister te registreren.

2. In navolging op 1. de scholen wijzen op het belang dit vroegtijdig te doen.

3. Brielle beschikt op dit moment over 1 leerplichtambtenaar. Er worden ook de leerplichttaken voor Westvoorne uitgevoerd. In het licht van de Wov is bekeken of Brielle een samenwerking met de leerplichtambtenaren van Hellevoetsluis reeds in nauwer verband zouden kunnen samenwerken. De gesprekken hierover zijn in een verkennend stadium. Het is van belang deze kwetsbaarheid te onderkennen, ook nu er ontwikkelingen zijn die de vorming van de Wov. Een al dan niet doorgaan van de Wov hoeft niet een samenwerking op Voorne tussen de leerplichtambtenaren in de weg te staan. De samenwerking op Voorne in het kader van de leerplicht zal verder onderzocht worden.

AFKORTINGEN:

BOA	: Buitengewoon Opsporingsambtenaar
RMC	: Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten.
DUO	: <u>D</u> ienst <u>U</u> itvoering <u>O</u> nderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
BRON	: Basisregister Onderwijs
LBA	: <u>L</u> eerplicht <u>B</u> asis <u>A</u> ministratie (LBA) van Pronexus.
KOV	: Kennisgeving Ongeoorloofd Verzuim
OM	: Openbaar Ministerie
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
GOSA	: Gemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak
WUL	: Werkgroep Uitvoering Leerplicht